

Leiderdorpse kunstenaar Ton Pret maakte snelste kunstobject van Nederland

Leiderdorps Museum HISTORIE VLAKBIJ HUIS

Een verzameling voorwerpen die in Leiderdorp is opgegraven. (Foto: Jos Gerrese)

Leiderdorp tijdens en na de Romeinen

Leiderdorp kende al bewoning ruim voor de jaartelling, in de zogenaamde ijzertijd. De Romeinen kwamen hier zo ruwweg de eerste 350 jaar van onze jaartelling. Zij vestigden zich met een aantal castellums langs de Rijn als noordgrens (de Limes) van Katwijk, Leiden, en zo verder landinwaarts. In Leiden kwamen zij terecht in Roomburg met aan de andere kant van de Rijn, van ons uit gezien. De Rijn zelf was nog een onbedijfde rivier die gemiddeld ondiep en erg breed was en vrij snel had naar het omringende land. Dat resulteerde in een aantal kreken dat dwars op de Rijn het land instroomde. Als er in het bovenstroomgebied veel regen viel of veel sneeuw smolt, kwam dat uiteindelijk in Leiderdorp terecht en liep de Rijn hier over. De bewoners aan onze kant van de Rijn hielden zich vooral bezig met landbouw en veehouderij. Ook is gebleken dat er een soort handbed werd gebruikt met de Romeinen aan de overkant. Leiderdorps leverden vooral voedsel en kregen daar van alles voor terug, van aardewerk potten tot bouwmaterialen. Veel van dat aardewerk kwam uit Duitsland en kon dus allen met de Romeinen zijn meegewonnen. Om de spullen naar de overkant te krijgen en terug waren bootjes nodig en waar bootjes zijn, is ook behoefte aan een soort haventje. Tijdens diverse archeologische opgravingen in Leiderdorp is vooral veel onderzoek gedaan in de strook van de huidige dorpskerk tot aan het huidige Leythenrode. Vroege opgravingen hebben vrijwel zeker aangetoond dat zich een haventje of uitgebreide aanlegsterij bevond bij de Kom van Aaiweg. Latere opgravingen, die zich uitstreken van het parkeerterrein achter de Munnik Tennisbal tot aan de oostwand van het Samsomveld (2003/4), hebben bevestigd dat er kreken waren met beschoupingen, dat er veer werd gehouden en geslacht, en dat er ook andere vormen van nijverheid waren. Er was onder andere een productie van benen kammen. Tamenlijk ondiep onder het maaiveld van het Samsomveld werden grote hoeveelheden slachtafval van koeien, schape, varkens, kippen en visgraten gevonden. Er was tenminste een waterput in, zoals men nog wel doet, werd afval gewoon in het water gegooid; afval, bestaande uit bijvoorbeeld kapot gegaan aardewerk. Er zijn dus grote hoeveelheden potscherven gevonden die soms veer aardig bij elkaar bleken te passen. Iets verder naar het oosten - de plaats van het nieuwe gemeentehuis - werd een complete paardenschedel gevonden en een heel fraai, Romeins, bronzen potje. Toen de Romeinen hun bezetting hier beëindigden, rond 350, en daardoor de opstanden in Roomburg leeg kwamen, zijn grote hoeveelheden bouwmaterialen, zoals tufsteen en grote dakpannen, naar onze kant gehaald om die hier te hergebruiken. Men had toen al gevoel voor hergebruik en duurzaamheid.

De bewoning en de activiteiten bleven tot circa 800, toen kennelijk voortdurende hoge waterstanden de mensen verdreven naar andere oorden. De Samsomveld bebouwd zal terug zijn.

In het Leiderdorps Museum is de vaste expositie 'Weet Waar Je Woont'. Een deel daarvan bestaat uit materialen en foto's over de hierboven beschreven periode.

Jos Gerrese

De rubriek 'Historie Vlakbij Huis' wordt verzorgd door medewerkers van het Leiderdorps Museum en verschijnt eens per maand.

Bij MOL maken kinderen spelenderwijs kennis met muziek. (Foto: PR)

Kindercursussen bij MOL

LEIDERDORP - Plezier in muziek maken is wat voorop staat in de kindercursussen van Stichting Muziekonderwijs Leiderdorp (MOL), die vanaf september weer van start gaan. De cursussen worden dit jaar allemaal gegeven op de vrijdag in de St. Sterrentuin aan de Van Diepeningenlaan 110c in Leiderdorp. De cursussen met muziek op schoot, speel's met muziek, muzikale oriëntatie en 123... muziek! starten op 24 september. Voor alle cursussen is nog een aantal plaatsen beschikbaar. Voor de leeftijdsgroep 9 maanden tot 2,5 jaar is de serie muziek op schoot van 11.15 tot 12.00 uur. In deze cursus van tien bijeenkomsten wordt met de ouder/begleider gezongen, geluisterd, geklapt, gedanst en staat het samen plezier en contact hebben door muziek centraal. Voor kindjes van 2,5 tot 4 jaar met een ouder/begleider is de serie speel's met muziek van 10.15 tot 11.00 uur. Via zingen, dansen en

spelen met instrumenten wordt kennisgemaakt met muzikale basisbegrippen in een serie van tien lessen.

De cursus 1,2,3... muziek! is bedoeld voor kinderen uit de groepen 1, 2 en 3 van de basisschool en bestaat uit twaalf lessen van 15.45 tot 16.30 uur. In deze cursus worden spelenderwijs muzikale basisbegrippen aangeleerd. Muzikale oriëntatie is een jaarcurcus en is bedoeld voor kinderen uit groep 4 en 5 van de basisschool. Tijdens dertig lessen van een uur wordt kennisgemaakt met muziek en muziekrekenen. De eerste beginselen worden bijgebracht en er wordt kennisgemaakt met diverse instrumenten. De cursus werkt toe naar een instrumentale vervolgcursus en wordt gegeven van 16.30 tot 17.30 uur. Mail of bel voor aanmelding, meer informatie en vragen naar info@muziekonderwijs-leiderdorp.nl of 06-2230600, of kijk op de website www.muziekonderwijs-leiderdorp.nl.

Ton Pret bij de door hem beschilderde Ferrari, vlak voordat deze op transport gaat naar de Jaarbeurs. (Foto: PR)

Door Esta Hoogervorst

LEIDERDORP - Bij de opening van de Open Art Fair in de Utrechtse Jaarbeurs op 8 september serie de Leiderdorpse kunstenaar Ton Pret zeer duidelijk zijn stempel. Hij beschilderde een Ferrari 355 met velekleurige fantasiefiguren en maakte daarmee het snelste kunstobject van Nederland. De Ferrari stond bij de ingang van de Open Art Fair en werd onthuld door de Leiderdorpse kunstograaf Herman van Gestel. Het was de blikvanger van de beurs. Pret vertelt hoe het allemaal zo gekomen is:

"Voor de Miljoenairfair in december 2009 beschilderde ik een designstoel en maakte daar ook een schilderij van. Dit verkocht ik aan een vermogend zakenman die geïnteresseerd was in mijn schilderijen. Hij kwam naar mijn atelier, kocht vijf schilderijen en zet bij het laatste schilderij: 'Ik heb nog een leuke opdracht voor je, wil je mijn Ferrari 355 GTS beschilderen?'. 'Vind je dat niet zonde', vroeg ik hem. 'Ik vind het prima om te doen, maar denk er goed over na.' Het was

toen eind januari 2010. In maart kwam hij terug en gaf mij de opdracht. We hebben toen alles geregeld en bij de spuijterij van Ferrari werd een ruimte met lampen klaargemaakt. Om de Ferrari te kunnen beschilderen, moest er veel voorwerk worden gedaan. De auto moest helemaal uit elkaar, daarna moest alles worden afgeplakt en geschuurd."

Zeven weken was Pret dagelijks bezig om met een penseeltje van 1 cm breed de hele auto te beschilderen met zeer kleurrijke fantasiefiguren die als vanzelf uit zijn penseel tevoorschijn lijken te komen. Hij begon aan de voorkant en zag zijn kunstwerk langzaam maar zeker groeien. "Ik begin gewoon, werk spontaan en heb nooit een ontwerp, ik verzin het ter plekke. Ik heb wel in allerlei standen en bochten moeten schilderen. In zo'n auto zijn allerlei vreemde openingen, bijvoorbeeld voor de luchtstroom en de roosters, en veel rondingen rond de achterlichten en deurknoppen. Het lijkt één grote puzzel. Ook was het moeilijk werken, omdat de ondergrond zo glad was. Ieder

vlakje moest ik minstens drie à vier keer schilderen. Nadat de schildering was voltooid, begon het proces van coaten met vijf lagen." Het kunstwerk, waarin heel wat schildertjes zitten, kreeg de naam 'Delirium'. Pret vervolgt: "De eigenaar van de sportauto was razendenthousiast, toen hij het eindresultaat zag. Wellicht zal hij er af en toe eens in rijden, maar hij zet het toch in de eerste plaats als een uniek kunstobject. Voor mij was het een heel inspirerende opdracht en een grote uitdaging. De onthulling van de auto trok buitengewoon veel belangstelling en ik heb er een aantal fans bij gekregen, zoals Jan Pieter Balkenende en de bekende architect Cees van Dam", zegt hij lachend. "Met mijn spontane, kleurrijke wijze van schilderen en gewoon doen wat ikzelf mooi vind, word ik al een exponent van de Cobra Beweging genoemd. Ik beschik over een onuitputtelijke bron van inspiratie, nieuwe projecten dienen zich al weer aan."

Voor informatie zie www.tonpret.nl.

Nog enkele zangers gezocht

Musical 'Mozes' drie keer in Scheppingskerk

LEIDERDORP - Op drie avonden in januari 2011 zal in de verbouwde Scheppingskerk de musical 'Mozes' worden opgevoerd door acteurs en zangers van de protestantse gemeente Leiderdorp. Hoewel de repetities al in volle gang zijn, zoekt de regisseur Neil van der Beek nog enkele zangers.

Het opvoeren van een musical over een aansprekende bijbelfiguur is inmiddels traditie aan het worden binnen de protestantse gemeente Leiderdorp. Na 'Jakob' en 'Ruth' wordt begin volgend jaar de musical 'Mozes' opgevoerd. Op donderdagavond 20, vrijdagavond 21 en zaterdagavond 22 januari zal de musical te zien zijn in het nieuwe theater van de Scheppingskerk die momenteel grondig verbouwd wordt.

Onder leiding van regisseur Neil van der Beek en muzikale leidster Gerda Swart werkt een vijftigtal mensen aan 'Mozes'. Er is nog plek voor enkele tenoren en bassen. Iedere vrijdagavond tussen half 8 en half 10 oefenen de zangers en acteurs in de Dorpskerk.

De cast van Mozes kan nog wat aanvulling gebruiken. (Foto: PR)

Belangstellenden kunnen zich aanmelden bij Inge Buitelaar (tel. (071-) 5417828, e-mail: buitelaar34@zomet.nl).

Ladies Day in Leiden

LEIDEN - Zondag 26 september wordt voor de derde keer Ladies Day georganiseerd in Leiden. De deelnemende winkeliers van de Breesstraat, Haarlemmerstraat, Pieterswijk en Hartje Stad leggen weer de rode loper uit voor de dames die deze dag verwen zullen worden met leuke aanbiedingen en extra's. Onder het motto 'shoppen is topsport' gaat om 13.00 uur de Leidse Stiletto Run van start op de Vismarkt. Deze bloedsollende wedstrijd, waarmee leuke prijzen te winnen zijn, wordt ook dit jaar gepresenteerd door Aad van der Luit. Om 16.00 uur presenteren diverse Leidse modewinkels hun nieuwe herfst- en wintercollectie tijdens de modeshow op het Pieterskerklein. Tussendoor vindt de hilarische First Lady of Leiden-verkiezing plaats. Kijk voor meer informatie op de website www.ladiesdayleiden.nl. Dit is ook de plek om in te schrijven voor de Leidse Stiletto Run en de First Lady of Leiden-verkiezing.

Popkoor zoekt leden

LEIDERDORP - Zingen is leuk, samen zingen nog leuker. Met die gedachte is popkoor Heart and Soul twee jaar geleden opgericht. Met een repertoire dat lekker in het oor ligt en toch bijzonder is, wordt op dinsdagavonden van 20.00 tot 22.00 in de Leo Kannerschool aan de Touwbaan 42a te Leiderdorp onder de bezielende leiding van Norman Ebblico driftig en met plezier gerepeteerd. Op dit moment heeft het koor ongeveer vijftienwintig leden, voornamelijk dames. Heren zijn dan ook welkom om het geheel wat completer te maken. Heart and Soul stelt geen eisen aan zangkwaliteiten, en het is evenmin nodig om muziek te kunnen lezen. De koorden zingen met hun hart en onder leiding van Norman Ebblico klinkt dat werkelijk mooi. Geïnteresseerden kunnen een keer komen meerepeteerde of gewoon kijken. Kijk voor meer informatie op www.popkoorheartandsoul.nl of bel G. Peterse op tel. 06-4562396.

In de openbare bibliotheek staat een vitrine met daarin een wisselende collectie van een twintigtal boeken. Deze boeken zijn niet van de bieb maar van een bekende Leiderdorpse. Iedere maand wordt een andere dorpsgenoot gevraagd zijn of haar meest favoriete boeken hier uit te stellen. In deze rubriek vertellen ze over hun boekenkeuze.

DE BOEKENKAST VAN...

wethouder Michiel van der Eng

Michiel van der Eng heeft een primeur. Hij is de eerste die in de glazen vitrine in de bibliotheek, die steeds de boekenkeuze van een bekende Leiderdorpse bevat, naast boeken, dvd's en computerspelletjes heeft gezet. De D66-wethouder - met in zijn portefeuille onder meer financiën, personeel & organisatie, juridische zaken en informatisering - is duidelijk een man van deze tijd.

Sinds Van der Eng (37) in april is aangesteld als lid van het college van b&w in Leiderdorp, heeft hij weinig tijd over voor zijn vele hobby's en liehebberijen. In het onderste deel van de boekenkast is te zien waar hij zich zoal graag mee bezighoudt in de schaarse, lege uren.

Zo is hij gek op computerspelen. In de boekenkast ligt *Civilization 4*. "Een briljant spel", zegt hij enthousiast. "Ik zit er met gemak een dag achter als het wat tegen zit. Je bouwt er hele beschavingen mee op, vanaf de oertijd. Daarbij moet je van alles reageren houden; is de stand van de wetenschap goed genoeg, is er genoeg cultuur, genoeg geld." Hij zit van der Eng 'Star Trek' in de boekenkast heeft hij de dvd staan van de film *Star Trek Generations*. Dan bedenkt hij dat hij een andere favoriete dvd vergelijkt is: die van *Yes Minister*, de Britse tv-serie uit jaren tachtig van de vorige eeuw, waarin een minister voortdurend gedwarsboemd wordt het machtige ambtenarenapparaat. "Hilarisch", zegt Van der Eng. "Zeker als je, zoals ik, ambtenaar geweest bent." Van der Eng werkt, voor dat hij wethouder was, op het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Twee van de boeken onderin de kast hebben ook alles te maken met hobby's. Een boek over digitale fotografie spreekt voor zich. Een ander boek gaat over whisky. "Dat is een liehebberij die gestart is in mijn studententijd. Eerst ging het er alleen om het verschil tussen twee soorten whisky te proberen, maar dat is sierend uit de uit de hand gelopen. Ik heb nu zo'n twintig soorten in de kast staan."

De boekenkast blinkt uit in diversiteit. Van der Eng heeft een brede smaak, dat is helder. "Ik lees ook altijd een stuk of vier boeken tegelijk, fictie en non-fictie door elkaar." In de categorie science fiction staat de klassieker *Duin* van Frank Herbert. Daarnaast de actietriller *De macht van mijnheer Miller* van Charles den Tex uit 2005. Tussen fictie en non-fictie zit *Imperium* van Robert Harris, over Cicero in het oude Rome. "De eerste eeuw voor Christus in het Romeinse Rijk fascineert me. Toen werd de draai gemaakt van republiek naar keizerrijk."

Speed of trust van Stephen M.R. Corey valt in een heel andere categorie, die van de 'zehlphulpoeken'. Het gaat erover hoe je verloren vertrouwen kunt terugwinnen. "Vertrouwen komt van voeten en gaat te paard. Dat is ook iets waarmee we in de gemeente te maken hebben. We zijn er als college heel hard mee bezig, maar het valt verraaid niet mee."

Aan de inhoud van de boekenkast is ook te zien dat Van der Eng van oorsprong Ruslandkundige is. Op de tweede plan staat onder meer *Dagboek uit het Kremlin* van Boris Jeltsin - "een walgelijk boek" - en een boek in het Russisch over de NKVD, de geheime dienst van de Sovjet Unie onder Stalin, van binnenuit. "Beklemmend", een boek dat als een vrachttrein naar binnen rijdt", vindt Van der Eng. "De schrijver, Michail Spreider, heeft het gelukkig overleefd."

Natuurlijk heeft hij ook een plekje ingeruimd voor D66. Zo staat bovenin de kast *Tussen ideaal en realiteit*, de geschiedenis van D66 van 1966 tot 2003. Dat Van der Eng niet wils is van een kritische blik op de politiek blijkt uit zijn keuze voor Gerard van Westerloo's *Niet spreken met de bestuurder*. Daarin wordt anekdotisch beschreven hoe het eraan toe gaat in gemeenteraden en in de Eerste en Tweede Kamer. "Heel herkenbaar", vindt hij.

De problemen en uitdagingen van deze tijd zijn ook duidelijk iets waarmee Van der Eng zich bezighoudt. Zo vinden we in de boekenkast *Hot, Flat & Crowded: Why We Need a Green Revolution - And How It Can Renew America* van Thomas L. Friedman. "In het boek vraagt de schrijver zich af waarom niemand de kansen ziet die liggen in het aanpakken van problemen als opwarming van de aarde en overbevolking." Tot slot vallen de kinderboeken op. "Die staan symbool voor mijn twee kinderen. Het eerste woordenboek voor de jongste van anderhalf. *Vossenpost* van Emma Damon voor de oudste die net naar school gaat."

Zoals gezegd heeft Van der Eng sinds april weinig tijd om te lezen of te gamen. "Thuis is het druk met twee kleine kinderen en zijn baan als wethouder vindt hij "geweldig, maar het is wel veel tegelijk, het houdt nooit op". Wat vooral wennen was, bent hij, is het "schaken op vier bord" - "Je bent bezig met de burgemeester, de ambtenaren, de gemeenteraad en de media." "Maar", voegt hij meteen toe, "het is enorm leuk. Het gaat over belangrijke zaken, het is echt een baan met enorm veel inhoud."

CAFÉ - RESTAURANT DE HOLLANDSE TUYN

HOOFDSTRAAT 24
2351 AK LEIDERDORP
TEL.: 071 541 14 64

3-GANGEN KEUZEMENU: € 29,75

AMUSE VAN HET HUIS

GEMENDE SALADE MET GEROOKTE RIBEYE, CROSTINI MET ANTIBOISE EN EEN ROMIG KNOFLOOKDRESSING

GEBAKKEN SNOEKBAARSFILET MET BEURRE BLANC VAN ZAAANSE MOSTERD EN TRUFFELPUREE

OF

GEMARINEERDE LAMSFILET, VAN DE GRILL, MET JUS VAN SALIE

MOUSSE VAN LEMON CURD MET ANANASCOMPOTE EN SORBETIJS

DINSDAG T/M ZONDAG GEOPEND VANAF 16.00 UUR
RESERVEREN? TEL. 071 - 541 14 64

WWW.DEHOLLANDSCHETUYN.NL